

Beleidsplan 2015-2020

Beleidsplan 2015-2020 | Parochie Z. Titus Brandsma

Inleiding

Deze nota vormt een verkorte weergave van de beleidsplannen van de parochie Z. Titus Brandsma. In par.2 wordt een schets gegeven van een aantal belangrijke karakteristieken van de parochie wat betreft aantal parochianen, gebouwen en pastoraal team. Par. 3 gaat in op de doelstelling van de parochie en de pastorale taken; liturgie (vieren), catechese, diaconie, gemeenschapsvorming en nabij zijn. De invulling van de doelstelling en deze 5 pastorale taken genoemd in hoofdstuk 3 krijgen vorm en inhoud in de uitvoering van de 'dagelijkse' activiteiten. Bij deze activiteiten is een belangrijke rol weggelegd voor de vrijwilligers. In par. 4 wordt hier op ingegaan.

1 Een schets van de Parochie Z. Titus Brandsma

Sinds de fusie van tien parochies in 2010 tot de nieuwe parochie Z. Titus Brandsma omvat deze parochie de gemeenten Rhenen, Veenendaal, Wageningen, Ede en Renkum. Het werkgebied van parochie is qua oppervlakte omvangrijk. Van west naar oost strekt het zich ruim 20 km uit langs de Rijn, met bossen en heuvels als gevoelsmatige hindernissen. Van noord naar zuid is de afstand hemelsbreed ca. 12 km.

In de parochie zijn op dit moment nog 10 kerken verspreid over het gebied in gebruik. Gezien de inrichting van het openbaar vervoer in het gebied is bovenlokaal kerkbezoek in veel gevallen vrijwel alleen mogelijk per auto.

De parochie telt ca. 19.000 parochianen op ca. 13.000 adressen. Gezien het aantal betalende parochianen aan de actie Kerkbalans is ongeveer een kwart van het aantal ingeschreven parochianen betrokken bij de RK kerk.

De RK kerk in Wageningen is door het bisdom binnen de parochie aangewezen als het Eucharistische centrum. Binnen de parochie zijn enkele kerken van grote architectonische, cultuurhistorische en/of religieuze betekenis. Het zijn de kerken in Oosterbeek, Renkum, Wageningen en Rhenen. Deze kerken zijn daarmee meer dan een plek voor samen vieren.

De kerken in Ede en Veenendaal ontleen hun bestaansrecht niet zo zeer aan bovengenoemde redenen. Het zijn meer 'bastions' van de RK kerk te midden van een protestantse omgeving. Dat bepaalt ook een deel van hun missie. In het Gebouwenplan 2015-2025 geeft het parochiebestuur zijn voornemens weer over het gebruik en het onderhoud van de kerkgebouwen in de parochie.

Momenteel bestaat het pastoraal team uit 3 personen; te weten een priester en twee pastoraal werkers. Voor weekendvieringen en uitvaarten wordt veelvuldig gebruik gemaakt van paters/priesters die met emeritaat zijn, pastoraal werkers op oproepbasis en geschoolde parochiële voorgangers.

De financiële positie van de parochie is bevredigend, maar niet zonder zorgen. De omvang van de lasten bedrag circa. € 1.000.000 op jaarbasis. Hiervan wordt circa. € 700.000 gedragen door bijdragen van parochianen en ruim € 200.000 door opbrengsten uit bezit (rente en huurbaten) en ca. € 100.000 door overige opbrengsten. Het is ieder jaar weer voorzichtig opereren om tot een sluitende exploitatie te komen. De parochie heeft door verstandig beleid in het verleden voldoende financiële reserves om calamiteiten of incidentele verliezen op te vangen. Daarmee is de robuustheid van haar financiële positie op termijn gewaarborgd.

2 Doelstelling van de parochie

De doelstelling van parochie Z. Titus Brandsma is het verbreiden en ondersteunen van de beleving van het katholieke geloof in het gebied. De gebouwen behoren daarbij bij te dragen aan het realiseren van de pastorale doestellingen. Zij kunnen daarbij een dubbele functie hebben. Op de eerste plaats zijn zij een plaats van samenkomst voor de liturgie, voor diaconale, catechetische en gemeenschap opbouwende taken van de kerk. In de tweede plaats vervullen bepaalde kerkgebouwen ook buiten de eredienst om, door hun ligging, hun sacrale schoonheid of als bedevaartsoort een functie als plaats voor gebed en bezinning en als plek van kennismaking met het geloof, zeker als de kerk ook op weekdays geopend is.

Zoals aangegeven is de eerste functie van gebouwen nadrukkelijk gericht op de pastorale taak van de parochie. Deze taak is immers territoriaal gericht en manifesteert zich in de zorg voor de huidige groep trouwe en betrokken parochianen. Zij dragen de parochie met hun aanwezigheid, hun inzet als vrijwilliger en hun financiële bijdragen. Velen van deze groep parochianen zijn gehecht aan de eigen vertrouwde locatie waar men al heel lang kerkt. Niet ieder van hen is –o.a. vanwege de leeftijd– bereid en in staat om naar een meer centraal gelegen kerk te gaan. Ons pastoraal beleid wil hiermee rekening houden

Uit de hierboven genoemde doelstelling kunnen volgende groepen van pastorale activiteiten worden afgeleid.

a. Vieren van het geloof (liturgie)

De eucharistie is de centrale viering van de katholieke kerk. Daarom is er iedere zon- en feestdag op een vast tijdstip een eucharistieviering in het liturgisch centrum Wageningen, zodat iedere parochiaan - in principe - in de gelegenheid wordt gesteld een eucharistieviering bij te wonen. Daarnaast wordt ernaar gestreefd om in de meest vitale kerkgemeenschappen minstens twee keer per maand een eucharistie te

vieren. In de andere kerken van onze parochie streven we ernaar om één keer per maand eucharistievieringen te houden. Daardoor kunnen parochianen die minder mobiel zijn, toch in de nabijheid, en mogelijk in hun vertrouwde kerk, maandelijks een eucharistieviering bijwonen. Het aanbieden van deze eucharistievieringen buiten het eucharistisch centrum kunnen we voor de toekomst helaas niet garanderen, omdat hier de beschikbaarheid van de priesters een bepalende factor is. Op de vijfde zondag van een maand (vier keer per jaar) wordt een zogenaamde 'Titusviering' gehouden: één eucharistieviering voor de gehele parochie Z. Titus Brandsma. Hiermee willen we het besef bevorderen dat wij met elkaar één parochie vormen.

Wanneer in een kerk op zondag geen eucharistieviering gehouden kan worden, is het niet vanzelfsprekend dat deze vervangen wordt door een woord- en communieviering. De inzet van de leden van het pastoraal team voor zondagsvieringen dient effectief te zijn. Zij worden bij voorkeur ingezet in vieringen waarin een minimaal bezoekersaantal van 100 personen kan worden verwacht.

b. Uitleg en verspreiding (catechese)

Godsdienstonderwijs is de basis voor een gelovig leven. Onze kerk heeft de taak dit onderwijs te bieden aan allen die hier voor open staan, zowel jeugdigen en jongeren als volwassenen.

Voor verschillende doelgroepen worden jaarlijks catecheseprojecten aangeboden. Zo streven wij ernaar om in het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs gastlessen te verzorgen. Daarnaast worden projecten opgezet in combinatie met vieringen (voor jeugdigen) en als een afzonderlijke serie bijeenkomsten. Uiteraard wordt extra aandacht besteed aan de vorming van jeugdigen in het kader van de voorbereiding op de eerste heilige Communie en het heilig Vormsel. Het aanbod hiervan is afhankelijk van het aantal te verwachten deelnemers en de bereikbaarheid voor kinderen en jonge gezinnen. Tussen deze beide sacramenten willen wij de kinderen niet alleen vormen door zuiver catechetische bijeenkomsten, maar ook door scholing van misdienaars en kinderkoren.

Deze vieringen en bijeenkomsten worden georganiseerd in de locaties waar de meeste deelname te verwachten is. Daarnaast willen we als parochie ook zichtbaar en herkenbaar zijn voor studenten door maatschappelijke thema's met hen te bespreken en ethische kwesties vanuit een katholieke invalshoek toe te lichten. Gestreefd wordt naar minimaal drie activiteiten per jaar specifiek voor en met studenten in Wageningen.

Ook volwassenencatechese zullen we blijven aanbieden. Deze is echter minder locatie gebonden, maar zal vooral centraal aangeboden worden voor de gehele parochie.

We streven ernaar dat de activiteiten van de Shalom gemeenschap eveneens zullen bijdragen aan geloofsvorming en gemeenschapsvorming onder jongeren.

c. Hulpverlening (diaconie)

De zorg aan hulpbehoevenden is niet louter een kwestie van de wekelijkse collecte voor externe diaconale doelen, maar is ook gericht op hulpbehoevenden binnen het werkgebied van de parochie. Gedeeltelijk krijgt dit vorm door de parochiële Caritas. Maar in toenemende mate is niet zozeer materiële hulpverlening nodig, maar veeleer hulp bij eenzaamheid of geestelijke nood. Bezoek van zieken, contact met gevangenen, hulpverlening aan vreemdelingen (mensen die de Nederlandse taal en

cultuur niet kennen), opvang van dak- en thuislozen zijn vormen van diaconie die we willen vormgeven. Uitdrukkelijk wil de parochie hierin trachten bestaande initiatieven te ondersteunen en nieuwe initiatieven te starten.

Een actueel voorbeeld hiervan is het ontmoetingscentrum/inloophuis in de pastorie in Renkum. Daar zijn 2-3 dagdelen per week bijeenkomsten gericht op mensen die in sociaal isolement terecht zijn gekomen, eenzaam zijn, behoefte hebben aan een pastoraal gesprek of hulp zoeken voor hun problemen. De start van het ontmoetingscentrum is in september 2016.

d. Gemeenschapsvorming

Vieringen, catechese en diaconale activiteiten hebben in zichzelf een gemeenschaps-vormende waarde. Voor niet-liturgische bijeenkomsten (met name catechese en ontmoeting, maar ook andere gemeenschapsvormende activiteiten) is het gewenst dat bij vitale kerkgemeenschappen naast een kerkgebouw voldoende gemeenschapsruimtes beschikbaar zijn

e. Zichtbaar en aanwezig zijn

Een kerkgebouw is niet alleen een plek van samen vieren, maar ook een plek voor meditatie, stilte en een persoonlijk gebed. Het is een plek waar mensen even binnengaan om een kaars op te steken of om tot zichzelf te kunnen komen. Dit is vooral het geval bij kerken die min of meer in het centrum van een grotere plaats liggen of in plaatsen met een nog relatief omvangrijke geloofsgemeenschap, of van oudsher een functie als bedevaartkerk hebben. Zo wordt in de RK kerk van Renkum het Mariabeeld uit 1350 als Moeder van Toevlucht vereerd. Jaarlijks zijn hier nog bedevaarten, zowel door de parochie georganiseerd als van groepen van buiten.

Naast de RK kerk in Renkum zijn in onze parochie ook de RK kerken van Oosterbeek en Wageningen dagelijks open. Zo lang als mogelijk is, wensen we deze situatie te continueren. Daarnaast willen we onderzoeken of ook andere kerken vaker overdag open kunnen zijn.

Daarnaast streven we ernaar om als katholieke kerk zichtbaar en aanwezig te zijn in de samenleving waar we deel van uitmaken, zonder dat dit gekoppeld is aan het brengen van een bezoek aan één van de kerken binnen de parochie.

Het gaat dan vooral om zinvolle aanwezigheid bij activiteiten waar mensen samenkomen en waar namens de kerk een woord gesproken kan worden of anderszins de kerkelijke aanwezigheid vorm kan krijgen. Niet alleen in de tempel, maar ook op straat en via (digitale) media zijn mensen te bereiken.

3 De invulling in de praktijk

De parochie kan gezien worden als een groep van mensen waarin samengewerkt wordt voor het realiseren van de doelstelling en de pastorale taken genoemd in par. 3. Tot deze groep behoren het pastoraal team, het parochiebestuur, locatieraden, pastoraatsgroepen, kosters, misdienaars, dirigenten, koren, e.d. Naast deze indeling in functies kan ook een indeling gemaakt worden in betaalde krachten en vrijwilligers.

Kenmerkend voor de parochie is dat de grootste deel van de werkzaamheden in de parochie worden uitgevoerd door vrijwilligers. Voor zover deze werkzaamheden pastorale taken betreft worden deze uitgevoerd onder verantwoordelijk en toezicht van het pastoraal team. Betreffen de werkzaamheden meer het beheer van materiele zaken, gebouwen en terreinen dan valt het onder verantwoordelijkheid van het parochiebestuur .

De vrijwilliger van de parochie zijn het sociaal kapitaal van onze parochie. Het in stand houden van dit kapitaal gaat echter niet van zelf. Daar moet aan gewerkt worden. Het parochiebestuur heeft daarom in maart 2016 een nota uitgebracht waar in het vrijwilligersbeleid is vastgelegd.

De invulling van de doelstelling en de 5 pastorale taken genoemd in hoofdstuk 3 krijgen vorm en inhoud in de uitvoering van de 'dagelijkse' activiteiten. Deze zijn wat betreft de pastorale kant vastgelegd in pastorale werkplannen die 1 of 2 jaarlijks worden herzien. De uitvoering van deze activiteiten vindt plaats onder verantwoordelijkheid van het pastoraal team, waarbij vrijwilligers worden in geschakeld.

In de Nota Vrijwilligersbeleid zijn de taken voor de vrijwilligers beschreven, zowel wat betreft hun inbreng in de pastorale taken als wat werkzaamheden die liggen op het gebied van beheer van materiele zaken, gebouwen en terreinen.